

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Przewodniczący
Andrzej Jakubiak

Warszawa, dn. 3 .12.2013 r.

DBS/DBS_W5/7111/16/52/2013/MW

**Prezisi Zarządów
Banków Spółdzielczych
Banków Zrzeszających**

Sławomir Pawlak

Komisja Nadzoru Finansowego na posiedzeniach w dniach 12.11.2013 r. oraz 26.11.2013 r. ustaliła kierunki polityki nadzorczej wobec banków spółdzielczych w związku z implementacją Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 36/2013 CRD IV, wejściem w życie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 575/2013 CRR, oraz towarzyszących im standardów technicznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego, (dalej EBA).

Komisja Nadzoru Finansowego, w zakresie rozpatrywanych spraw, uznała, że biorąc pod uwagę zakres i charakter zmian, jakie są związane z zastosowaniem nowych rozwiązań, uzasadnione jest przyjęcie – w granicach swobody decyzji pozostających w kompetencji krajowego organu nadzoru – polityki stopniowego i łagodnego wprowadzenia zmian wywołujących, istotne z punktu widzenia spółdzielczego sektora bankowego, skutki wejścia w życie pakietu CRD IV. Na decyzję taką wpłynęły zarówno zakres zmian kapitałowych w bankach spółdzielczych, determinujący zmianę ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, jak i gotowość części sektora do wdrożenia tą drogą zasad systemu ochrony instytucjonalnej w ramach zrzeszeń, co przyczyni się do ograniczenia ryzyka poszczególnych instytucji kredytowych wchodzących w skład zrzeszenia.

Szczegółowy zakres ustaleń dotyczących spraw leżących w gestii krajowego nadzoru, tj. KNF został przedstawiony poniżej.

1. Komisja Nadzoru Finansowego na podstawie art. 465 CRR ustaliła, że wskaźniki adekwatności kapitałowej mające zastosowanie do zrzeszonych banków spółdzielczych w 2014 roku kształtować się winny odpowiednio na poziomach powyżej:

- 4% dla wskaźnika kapitału podstawowego Tier I (CET1),
- 5,5% dla wskaźnika kapitału Tier I.

2. Mając na uwadze wymóg określony w artykułach 77 oraz 78 CRR, dotyczący braku możliwości pomniejszenia składników funduszy własnych bez zgody nadzoru, Komisja Nadzoru Finansowego, uwzględniając powyższe przepisy oraz wytyczne w tym zakresie określone w art. 26 – 29 standardów technicznych dotyczących funduszy własnych, zdecydowała o celowości wydania zgody uprzedniej dla zrzeszonych banków spółdzielczych w zakresie wypłaty nieistotnej kwoty funduszu udziałowego.

Zgodnie z propozycją standardów technicznych zgoda uprzednia w zakresie wypłaty, dotycząca maksymalnej, zaproponowanej przez EBA w ust. 3 art. 26 standardów technicznych wielkości, obejmować będzie kwoty funduszu udziałowego nie przekraczającego 3% jego emisji oraz jednocześnie kwoty nie wyższej, niż stanowiąca 10% nadwyżki kapitału ponad wymogi kapitałowe z uwzględnieniem buforów kapitałowych.

Powyższe pozwoli na dysponowanie kapitałem wnoszonym przez udziałowców banków spółdzielczych w granicach objętych zgodą bez naruszenia bezpieczeństwa pozostałych członków spółdzielni i bez konieczności uzyskania każdorazowej zgody KNF na pomniejszanie funduszy własnych z jakiegokolwiek tytułu – w tym wypowiedzianych udziałów.

We wszystkich innych przypadkach wypłata udziałów wymagała będzie zgody Komisji Nadzoru Finansowego. Szczegółowe procedury dotyczące zawartości wniosku, terminów, wykazywania kapitału oraz ogłaszania wypłaty znajdują się w art. 26 – 29 wyżej wymienionych standardów technicznych.

Zastrzec należy, że w kontekście potrzeby dostosowania polskich przepisów do regulacji obowiązujących od 1 stycznia 2014 roku stosowanie do art. 25 standardów technicznych dotyczących kapitałów, wyłączenie z rachunku funduszy własnych kwoty zadeklarowanych do wypłaty udziałów możliwe jest jedynie w przypadku, gdy bank ma wystarczającą pewność co do wypłaty lub kwota zadeklarowanych do wypłaty udziałów kwalifikuje się do zastosowania zgody uprzedniej. W innym przypadku udziały, pomimo upływu okresu wypowiedzenia, powinny być wykazywane w funduszach własnych, a informacja o możliwym wstrzymaniu lub ograniczeniu wypłaty nie powinna być ogłaszana właścicielom.

3. Zgodnie z art. 486 ust. 6 CRR Komisja Nadzoru Finansowego posiada możliwość ustalenia i publikacji mających zastosowanie wartości procentowych, amortyzujących instrumenty nie spełniające warunków CRR, zgodnie z przedziałami określonymi w art. 486 ust. 5 CRR.

Komisja Nadzoru Finansowego przyjęła, iż instrumenty nie spełniające warunków określonych w art. 29 i art. 52 CRR powinny być amortyzowane w dotychczasowych grupach funduszy własnych w tempie najwolniejszym z możliwych, przy czym udziały wyemitowane w latach 2012 – 2013 od dnia 1 stycznia 2014 roku nie będą ewidencjonowane w rachunku funduszy własnych.

Amortyzacja instrumentów wyemitowanych przed 31.12.2011 r. i pozostających w funduszach własnych będzie zatem oznaczała pomniejszanie składników funduszy o niższe wartości procentowe w kolejnych latach:

2014 r. – 20%,

2015 r. – 10%,

2016 r. – 10%,

2017 r. – 10%,

2018 r. – 10%,

2019 r. – 10%,

2020 r. – 10%,

2021 r. – 10%.

Ostatnie 10% funduszu udziałowego, ustalonego na datę 31.12.2011 r. przestanie być zaliczane do funduszy własnych banków spółdzielczych z dniem 01.01.2022 r.

Komisja Nadzoru Finansowego podejmując decyzję o wyborze tempa amortyzacji wzięła pod uwagę deklarację gotowości banków spółdzielczych do ustawowego uregulowania kwestii funduszu udziałowego w taki sposób, aby spełniał on po zmianie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych warunki ust. 2 art. 29 CRR i w następstwie mógł być w całości wykazywany w rachunku funduszy własnych. Przyjęcie najwolniejszego tempa amortyzacji przy założeniu niedalekiej zmiany przepisów powodować będzie stosunkowo najmniejszy zakres zmian w rachunku funduszy własnych banków w trakcie roku obrachunkowego.

Z tego samego względu skutki zastosowania zasady praw nabytych, tj. amortyzacji składników funduszy nie spełniających warunków określonych w rozporządzeniu CRR, Komisja Nadzoru Finansowego uznała za celowe przyjęcie możliwości amortyzacji instrumentów wyemitowanych przez banki spółdzielcze liniowo, tj. amortyzowanie codzienne w okresie każdego okresu obrachunkowego, z uwzględnieniem przepisu art. 486 ust. 5 determinującego jednorazowe wyłączenie pozostałych instrumentów, nie spełniających warunków określonych w CRR, z dniem 01.01.2022 r.

Powyższe pozwoli bankom spółdzielczym na wykazywanie w funduszach własnych większej części kapitałów do czasu zmiany ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych oraz zmobilizuje sektor do prac w kierunku szybszej nowelizacji tej ustawy. Szczegółowe kwestie dotyczące sposobu amortyzacji oraz jej zakresu Urząd Komisji Nadzoru Finansowego prześle w odrębnym piśmie lub w ramach spotkań roboczych z przedstawicielami sektora.

4. Mając na uwadze zmiany w zakresie definicji kapitałów założycielskich, wynikające z art. 12 CRD oraz zaostrzenie kryteriów uznawania instrumentów za składniki funduszy własnych, za najistotniejsze, z punktu widzenia sektora spółdzielczego, Komisja uznała wyłączenie, w związku z art. 29 CRR, udziałów członkowskich z rachunku funduszy własnych.

W związku z powyższym Komisja Nadzoru Finansowego w dniu 12 listopada 2013 roku przyjęła (w zakresie art. 93 CRR), iż:

- banki spółdzielcze, nie posiadające kapitału założycielskiego na poziomie równowartości 1 mln euro zgodnie z warunkami art. 12 CRD IV zobowiązane będą na dzień 01.01.2014 r. do opracowania rocznych planów zwiększenia kapitałów do wymaganego poziomu równowartości 1 mln euro,
- banki spółdzielcze nie spełniające warunków określonych w ust. 2 art. 93 CRR zobowiązane będą do wszczęcia działań mających na celu ich połączenie z innymi bankami kapitałowo i organizacyjnie przygotowanymi do działań łączeniowych.

Powyższe stworzy warunki dla dokonania przez najmniejsze banki spółdzielcze oceny możliwości zwiększenia w racjonalnym czasie kapitałów założycielskich i funduszy własnych do poziomu wymaganego przepisami i przygotowania planów budowy bazy kapitałowej. W przypadku stwierdzenia braku realnych możliwości w tym zakresie banki o niewystarczających funduszach będą miały możliwość przeprowadzenia procesu łączeniowego w sposób uporządkowany.

Komisja Nadzoru Finansowego uznała, że określenie warunków regulacyjnych w jakich banki funkcjonować będą od początku 2014 roku przyczyni się do zapewnienia stabilności ich działania, utrzymania adekwatności kapitałowej oraz możliwości rozwoju sektora bankowości spółdzielczej, w warunkach istotnych zmian regulacyjnych. Komisja Nadzoru Finansowego przyjmując powyżej zaprezentowane stanowisko zakłada gotowość sektora do kontynuowania prac nad ustawą o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, wierząc w możliwość ustawowego rozwiązania problemu klasyfikacji funduszu udziałowego oraz stworzenie podstaw do przekształcenia zrzeszeń w system ochrony instytucjonalnej.

7
PRZEWODNICZĄCY
KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
Andrzej Jakubiak